

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0064

Spoločná obchodná politika v kontexte naliehavých požiadaviek na zachovanie voľne žijúcich druhov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 2. marca 2017 o spoločnej obchodnej politike EÚ v kontexte naliehavých požiadaviek na zachovanie voľne žijúcich druhov (2016/2054(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 191 a 207,
- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä na jej článok 21 ods. 2,
- so zreteľom na oznámenie Komisie nazvané Obchod pre všetkých: smerom k zodpovednejšej obchodnej a investičnej politike (COM(2015)0497),
- so zreteľom na textový návrh EÚ kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji v Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP), najmä na jeho články 10 až 16,
- so zreteľom na výsledný dokument samitu OSN o udržateľnom rozvoji z roku 2015 s názvom „Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030“, a najmä na jeho odseky 9 a 33 a cieľ 15,
- so zreteľom na Všeobecnú dohodu o clách a obchode (ďalej len „GATT“), najmä na jej článok XX písm. a) a g),
- so zreteľom na Akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín (COM(2016)0087) (ďalej len „akčný plán“) na rok 2016,
- so zreteľom na závery Rady z 20. júna 2016 o Akčnom pláne EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi¹ a na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva²,

¹ Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28.

- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 69/314 o boji proti nedovolenému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a rezolúciu zhromaždenia OSN pre otázky životného prostredia 1/3 o nezákonnom obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi,
 - so zreteľom na závery 17. konferencie zmluvných strán CITES v Johannesburgu,
 - so zreteľom na závery konferencie o nezákonnom obchode s voľne žijúcimi druhmi, ktorá sa konala vo februári 2014 v Londýne, a prieskum pokroku, ktorý sa uskutočnil v marci 2015 v Kasane,
 - so zreteľom na výsledok Svetového kongresu ochrany prírody Medzinárodnej únie na ochranu prírody (IUCN) na Havaji v roku 2016,
 - so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu,
 - so zreteľom na globálny program pre voľne žijúce druhy Globálneho fondu pre životné prostredie (GEF) Svetovej banky,
 - so zreteľom na globálnu správu Úradu Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu (UNODC) o trestnej činnosti v oblasti voľne žijúcich druhov z roku 2016,
 - so zreteľom na vyhlásenie Rady pre colnú spoluprácu Svetovej colnej organizácie (WCO) z júna 2014 o nezákonnom obchode s voľne žijúcimi druhmi,
 - so zreteľom na vyhlásenie, ktoré pracovná skupina United for Wildlife Transport Taskforce predniesla v Buckinghamskom paláci v Londýne (ďalej len „Buckinghamské vyhlásenie“),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod (A8-0012/2017),
- A. keďže svet čelí nevídanému nárastu počtu prípadov nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a s tým súvisiacim biologickým krízam spôsobeným neustálym nezákonným a neudržateľným lovom zvierat a zberom rastlín a obchodovaním s nimi na celom svete;
 - B. keďže nekontrolované a nadmerné používanie voľne žijúcich druhov zvierat a rastlín predstavuje po ničení biotopov druhú najväznejšiu hrozbu pre ich prežitie vo voľnej prírode;
 - C. keďže podľa odhadov je nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi zvieratami a rastlinami štvrtou najvýnosnejšou trestnou činnosťou s odhadovaným obratom až 20 miliárd EUR;
 - D. keďže posledný vývoj naznačuje narastajúce zapojenie rozsiahlych zločineckých a organizovaných sietí, ktoré využívajú čoraz dômyselnejšie metódy;
 - E. keďže obchod s voľne žijúcimi druhmi prispieva ku konfliktom a teroristické siete sú podozrivé z toho, že ich finančné zdroje pochádzajú okrem iného z nezákonného

obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, ktoré prináša značné zisky;

- F. keďže s tým spojené problémy korupcie a slabých riadiacich štruktúr ešte viac narúšajú zraniteľné miesta v rámci obchodu s voľne žijúcimi druhmi;
- G. keďže Európska únia je v súčasnosti cieľovým trhom s týmito druhmi, tranzitným uzlom pre iné regióny, ako aj oblasťou, z ktorej pochádzajú určité druhy na nezákonné obchodovanie;
- H. keďže zabezpečenie účasti vidieckych komunít zo zdrojových krajín na ochrane voľne žijúcich druhov a prínosu z tejto ochrany týmto komunitám je nevyhnutné v záujme riešenia základných príčin nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi;
- I. keďže počítačová kriminalita spojená s voľne žijúcimi druhmi predstavuje vážnu hrozbu pre voľne žijúce druhy vrátane slonov, nosorožcov, šupinavcov, obojživelníkov, plazov, vtákov a žiráf;
- J. keďže obchodná politika je spolu s rozvojovou spoluprácou silným stimulom hospodárskeho rastu v rozvojových krajinách;
- K. keďže nárast nezákonného obchodovania s mnohými druhmi flóry a fauny má za následok stratu biodiverzity a ničenie ekosystému, čo vedie k čoraz vyššiemu počtu druhov, ktoré sa stávajú zraniteľnými alebo im dokonca hrozí vyhynutie;
- L. keďže udržateľný obchod s voľne žijúcimi druhmi môže byť zásadne dôležitý pre určité marginalizované komunity, ktoré sa v snahe zachovať miestne zdroje a prispievať k znižovaniu chudoby spoliehajú na právne rámce;

Trendy, zásady a všeobecné úvahy

1. s vážnym znepokojením si všíma, že v poslednej dobe narastá počet prípadov obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a trestných činov v tejto oblasti a že ak nebude tento trend zastavený a zvrátený, hrozí riziko, že to bude mať vážne a trvalé dôsledky pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ochranu životného prostredia;
2. konštatuje, že EÚ má ako signatár mnohých celosvetových dohovorov zameraných na ochranu životného prostredia právnu povinnosť zabezpečiť, aby jej politiky a medzinárodné dohody prispievali k plneniu tohto cieľa;
3. domnieva sa, že rýchlejší hospodársky rozvoj prameniáci z integrácie do svetových trhov a použitie prírodných zdrojov na účely udržateľného hospodárskeho rozvoja sa vzájomne nevylučujú, ale mali by sa považovať za vzájomne sa posilňujúce;
4. rozhodne tak podporuje postoj k otázkam súvisiacim s voľne žijúcimi druhmi, ktorý sa neobmedzuje iba na presadzovanie cieľov EÚ a ich obchodných partnerov v oblasti ochrany životného prostredia, ale umožňuje aj vytvorenie udržateľných a právnych rámcov obchodu, ktoré zvýšia pozitívny prínos obchodnej politiky k udržateľnému rozvoju;
5. so znepokojením zdôrazňuje, že EÚ je spolu s USA stále významným cieľovým trhom a tranzitnou trasou pre nelegálne produkty z voľne žijúcich druhov;

6. víta akčný plán EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, ktorý bude zohrávať rozhodujúcu úlohu v boji proti znepokojujúcemu nárastu vysoko lukratívneho nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, ktoré destabilizuje hospodárstva a spoločenstvá, ktorých živobytie závisí od voľne žijúcich druhov, a ohrozuje mier a bezpečnosť v nestabilných regiónoch, v ktorých sa nachádzajú obchodní partneri EÚ, keďže sa v jeho dôsledku posilňujú nezákonné trasy;
7. domnieva sa, že nezákonné obchodovanie môže byť naozaj úspešne obmedzené a odstránené iba pomocou integrovaného prístupu k trestnej činnosti poškodzujúcej voľne žijúce druhy a že EÚ musí stáť na čele tohto úsilia a riešiť nielen otázky na strane ponuky vrátane rozvojových otázok priamo v tretích krajinách, ale aj dopyt po nezákonných výrobkoch na domácich trhoch vrátane internetových platforiem;

Medzinárodné inštitúcie a vlády

8. pripomína, že podľa práva WTO môžu krajiny zavádzať výnimky k všeobecným pravidlám dohody GATT v článku XX písm. g) s cieľom regulovať vyčerpatel'né prírodné zdroje a v článku XX písm. a) na ochranu verejnej morálky; zdôrazňuje, že Odvolací orgán WTO vyčerpatel'né prírodné zdroje všeobecne vysvetlil tak, že zahŕňajú žijúce druhy, ktoré môžu byť ohrozené vyhynutím, a že judikatúra WTO osobitne zdôraznila zaradenie druhov do príloh Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) ako dôkaz ich vyčerpatel'nosti; zdôrazňuje, že odvolací orgán WTO verejnú morálku všeobecne vysvetlil tak, že zahŕňa otázky týkajúce sa predchádzania krutosti voči zvieratám;
9. víta úsilie EÚ v rámci WTO o zníženie škodlivých dotácií v odvetví rybárstva, ktoré môžu ohroziť jeho trvalo udržateľné riadenie a ohrozuje zachovanie druhov, ako sú korytnačky, žraloky, morské vtáky a morské cicavce;
10. opäť pripomína svoj pevný záväzok, že bude plniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja a zabezpečí konečný úspech cieľa č. 15, ktorý obsahuje prísl'ub, že bude zastavené pytliactvo a obchodovanie s chránenými druhmi zvierat a rastlín a že bude bojovať tak s ponukou nelegálne získaných produktov, ako aj s dopytom po týchto produktoch;
11. víta prebiehajúcu činnosť Medzinárodného združenia pre boj proti trestnej činnosti poškodzujúcej voľne žijúce druhy, čo je iniciatíva, ktorá zapája CITES, Interpol, Úrad OSN pre drogy a kriminalitu, Svetovú banku a Svetovú colnú organizáciu;

Clá a elektronický obchod

12. víta aj projekt Svetovej colnej organizácie INAMA, ktorého cieľom je posilniť schopnosť colných orgánov zlepšiť budovanie kapacít na účely boja proti trestnej činnosti poškodzujúcej voľne žijúce druhy; vyzýva na väčšiu účasť colných orgánov na operáciách zameraných na boj proti nezákonnému obchodu s voľne žijúcimi druhmi a na väčšie množstvo osvetových činností s cieľom zlepšiť odbornú prípravu a fungovanie colných orgánov;
13. domnieva sa, že internetová trestná činnosť spojená s voľne žijúcimi druhmi predstavuje vážnu hrozbu pre ohrozené druhy zvierat vrátane slonov, nosorožcov, obojživelníkov, plazov a vtákov, a že vlády, podniky a mimovládne organizácie by mali

spolupracovať v boji proti nej;

14. nazdáva sa, že by sa mal viac posilniť colný rozmer akčného plánu Európskej únie so zreteľom na spoluprácu s partnerskými krajinami i na lepšie a účinnejšie vykonávanie v rámci Únie; preto s potešením očakáva preskúmanie vykonávania a presadzovania súčasného právneho rámca EÚ na rok 2016, ktoré pripravuje Komisia, a žiada, aby sa v tomto preskúmaní uviedlo aj posúdenie colných postupov;
15. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, do akej miery colní úradníci zodpovední za kontroly jednotne uplatňujú právne predpisy EÚ týkajúce sa obchodovania s voľne žijúcimi druhmi v jednotlivých členských štátoch;
16. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali na výmene informácií a budovaní kapacít vrátane osobitnej odbornej prípravy pre colných úradníkov;

Úloha súkromného sektora a mimovládnych organizácií

17. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť účasť súkromného sektora vrátane elektronických trhov a sociálnych médií na boji proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi;
18. víta fungujúce riešenia, ktoré v prípade, že sa stanú súčasťou existujúcich systémov dodávateľského reťazca a riadenia obchodu, umožnia súkromnému sektoru zohrávať úlohu skutočného partnera vlád a medzinárodných orgánov v zabezpečovaní zodpovedného riadenia dodávateľských reťazcov; zdôrazňuje však, že spoločná obchodná politika by mala podporovať záväzné normy sociálnej zodpovednosti podnikov a pritom usmerňovať a podporovať súkromný sektor v oblasti sociálnej zodpovedných postupov; domnieva sa, že normy sociálnej zodpovednosti podnikov majú mimoriadny význam v dopravných sieťach;
19. víta vznikajúcu spoluprácu medzi odborníkmi na obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi a logistickými spoločnosťami založenú na nulovej tolerancii; domnieva sa, že Komisia by mala uvažovať o tom, ako najlepšie zabezpečiť, aby príslušné právne rámce mohli lepšie riešiť riziká súvisiace s elektronickým obchodom a komerčnou reklamou na internete a mimo neho;
20. víta úlohu, ktorú zohrávajú mimovládne organizácie a občianska spoločnosť, a to nielen v boji proti nelegálnemu obchodovaniu s voľne rastúcimi rastlinami a voľne žijúcimi živočíchmi, v zvyšovaní informovanosti a znižovaní dopytu v EÚ a na území tretích krajín, z ktorých tieto rastliny a živočíchy pochádzajú, ale aj v rámci domácich poradných skupín podľa dohôd EÚ o voľnom obchode na monitorovanie vykonávania ustanovení o obchode a udržateľnom rozvoji;
21. víta vyhlásenie pracovnej skupiny United for Wildlife Transport Taskforce z Buckinghamského paláca z marca 2016, ktorého cieľom je zapojiť aktérov zo súkromného sektora do riešenia nedostatkov v oblasti prepravy a colných postupov, ktoré obchodníci s voľne žijúcimi druhmi využívajú, ako aj zlepšiť výmenu informácií v rámci celých globálnych dodávateľských reťazcov a obchodných trás;
22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s mimovládnymi organizáciami na znižovaní obchodovania, zmene správania spotrebiteľov a znižovaní dopytu po nezákonných produktoch z voľne žijúcich druhov prostredníctvom kampaní zameraných na zvyšovanie informovanosti o otázkach týkajúcich sa boja proti

nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, a to najmä v krajinách, kde je dopyt vyšší;

Právny rámec EÚ a obchodné dohody

23. domnieva sa, že v existujúcom vnútroštátnom právnom rámci je pre členské štáty EÚ v tomto štádiu kľúčovou výzvou a prioritou vykonávanie platných pravidiel; uznáva však, že by sa mali preskúmať doplňujúce ustanovenia zohľadňujúce tieto pravidlá platné v iných štátoch s cieľom zakázať sprístupňovanie a uvádzanie voľne žijúcich zvierat, ktoré boli nezákonne odchytené alebo predané v tretích krajinách, na trh, ich prepravu a nadobúdanie, a to podľa vlastného právneho rámca danej krajiny; domnieva sa, že súčasný právny rámec by sa mal preskúmať s cieľom lepšie riešiť riziká súvisiace s elektronickým obchodom;
24. podporuje prístup, ktorý do budúcich obchodných dohôd EÚ začleňuje ustanovenia zamerané na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi;
25. víta návrh kapitoly o obchode a udržateľnom rozvoji v rámci Transatlantického obchodného a investičného partnerstva, ktorý Komisia vypracovala ako súčasť svojho záväzku zabezpečiť udržateľný rozvoj; konštatuje, že USA sa vo svojich obchodných dohodách pokúšajú dohodnúť normy týkajúce sa obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, a to aj obmedzením dotácií v rybárstve; zdôrazňuje, že vo všetkých budúcich dohodách EÚ o voľnom obchode by sa mali dohodnúť prísne ustanovenia o ochrane voľne žijúcich druhov vrátane ustanovení a záväzkov zameraných na riadne vykonávanie dohodnutých mnohostranných dohôd o životnom prostredí (MEA) v rámci kapitol o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji;
26. víta ambicióznejší prístup EÚ k ochrane voľne žijúcich druhov v kapitole o obchode a trvalo udržateľnom rozvoji dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Vietnamom, ktorá zahŕňa nielen záväzky týkajúce sa riadneho vykonávania a presadzovania mnohostranných dohôd v oblasti životného prostredia, ako sú napríklad CITES, Dohovor o biologickej diverzite (CBD) a Medzinárodný dohovor o regulácii lovu veľrýb (ICRW), ale aj ustanovenia súvisiace s budovaním obchodných kapacít, výmenou informácií a zvyšovaním informovanosti, a naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby zabezpečili riadne vykonávanie týchto záväzkov a ustanovení; domnieva sa, že tieto záväzky by mali byť vykonateľné, aby sa zabezpečilo účinné a trvalé dodržiavanie predpisov, pričom by sa mala zväziť aj primeraná úloha pre mimovládne organizácie a organizácie občianskej spoločnosti;
27. podporuje prístup, ktorý je popísaný v stratégii Obchod pre všetkých a ktorý spočíva v začlenení protikorupčných ustanovení do budúcich obchodných dohôd, vzhľadom na úlohu, ktorú korupcia zohráva pri napomáhaní nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi, ako aj záväzok EÚ vykonávať obchodné politiky, ktoré podporujú trvalo udržateľný rozvoj, ktorý prispeje k dosiahnutiu globálnych cieľov dohodnutých v rámci programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030;

Odporúčania

28. podporuje prístup k obchodnej politike EÚ, ktorý nespočíva iba v uprednostnení otázky boja proti nezákonnému obchodu s voľne žijúcimi druhmi, ale v rámci ktorého budú do všetkých budúcich dohôd začlenené ustanovenia zamerané na obmedzovanie

nezákonného obchodovania a na jeho konečné odstránenie, spolu s rozhodnými a účinnými doplňujúcimi opatreniami s osobitným zreteľom na odbornú prípravu, prevenciu a uplatňovanie sankcií v oblasti obhospodarovania lesov, zdravia a ciel;

29. zdôrazňuje, že v obchodnej politike EÚ by EÚ alebo jej obchodným partnerom nemalo nič brániť v prijímaní rozhodnutí, ktoré sú nevyhnutné na ochranu voľne žijúcich druhov a prírodných zdrojov, ak budú tieto opatrenia aj naďalej zamerané na dosiahnutie legitímnych cieľov verejnej politiky a nebudú predstavovať svojvoľnú alebo bezdôvodnú diskrimináciu;
30. domnieva sa, že neexistuje žiadne univerzálne riešenie na zachovanie voľne žijúcich druhov na celom svete a na boj proti nezákonnému obchodovaniu; v tejto súvislosti pripomína potrebu zabezpečiť úplnú flexibilitu a vymieňať si informácie, údaje a najlepšie postupy s cieľom uľahčiť dialóg v záujme rozšírenej spolupráce a so zreteľom na cezhraničnú povahu tohto druhu porušenia právnych predpisov;
31. odporúča, aby členské štáty zvážili politické riešenia, ktoré by umožnili odstrániť všetky zostávajúce právne medzery, ktoré by mohli uľahčiť „pranie“ nelegálne získaných voľne žijúcich druhov a produktov z týchto druhov; okrem toho odporúča, aby sa v tejto súvislosti uskutočnilo vyčerpávajúce monitorovanie a aby sa efektívne využívali existujúce zdroje a agentúry s cieľom dosiahnuť tento cieľ;
32. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby na európskej úrovni zvážili možnosť zákazu obchodovania so slonovinou, jej vývozu alebo spätného vývozu, v rámci a mimo EÚ, vrátane exemplárov získaných pred nadobudnutím platnosti dohovoru, a to spôsobom, ktorý je v súlade s právom WTO;
33. požaduje, aby sa vyčlenili dostatočné prostriedky na politiky a opatrenia, ktoré boli vytvorené tak, aby plnili ciele EÚ v oblasti boja proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi, a medzi ktoré patria aj zdroje na budovanie kapacít v tretích krajinách, najmä na colné režimy, orgány, transparentnosť a dobrú správu vecí verejných;
34. žiada, aby Komisia a členské štáty naďalej spolupracovali so všetkými dotknutými subjektmi s cieľom zabezpečiť integrovaný prístup, ktorý sa zameria nielen na zdroje nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a výrobkami z nich, ale aj na úkony na obmedzenie dopytu a zvýšenie informovanosti na trhoch s dopytom;
35. žiada členské štáty a Komisiu, aby urobili viac s cieľom zabezpečiť, aby sa činnosť nezákonných zločineckých sietí a organizácií pôsobiacich v oblasti nezákonného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi narúšala, aby sa rozkladali a viedlo proti nim stíhanie, a aby členské štáty zabezpečili, že tresty a rozsudky v oblasti trestnej činnosti páchanej na voľne žijúcich druhoch budú primerané a odrádzajúce a podľa potreby v súlade so záväzkami, ako sú vymedzené v Dohovore OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu;
36. vyzýva EÚ, aby v rozsahu pôsobnosti rámca WTO preskúmala, ako sa režimy globálneho obchodu a životného prostredia môžu navzájom lepšie podporovať, najmä v súvislosti s neustálou činnosťou zameranou na posilnenie súdržnosti medzi WTO a mnohostrannými environmentálnymi dohodami, ako aj v súvislosti s dohodou o uľahčení obchodu;

37. domnieva sa, že treba preskúmať ďalšie možnosti spolupráce medzi WTO a dohovorom CITES, najmä z hľadiska poskytovania technickej pomoci a budovania kapacít v otázkach obchodu a životného prostredia pre úradníkov z rozvojových krajín; žiada Komisiu, aby sa aj naďalej zaoberala touto problematikou v rámci diskusií po konferencii v Nairobi, ako aj ďalšími prvkami, ktoré budú predmetom nasledujúcej ministerskej konferencie v Buenos Aires v roku 2017;

o

o o

38. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, členským štátom, CITES-u, Úradu OSN pre drogy a kriminalitu, WCO, WTO a Interpolu.